מידב דייבי . תנא מסייע ליה: *הלב קורעו ומוציא את דמו, לא קרעו, קורעו לאחר בישולו ומותר. מ"ט לאו משום דאמרינן כבולעו כך פולטו? שאני לב דשיע (איני) והא רבין סבא טפליה ההיא בר גוזלא לרב ואמר ליה אי מעלי טפליה הב לי ואיכול ההיא בסמידא *דמפריר, והא רבא איקלע לבי ריש גלותא וטפלו ליה בר אווזא אמר: אי לא דחזיתיה דזיג כזווא חיורא לא אכלי מיניה ואי סלקא דעתך כבולעו כך פולטו מאי איריא כי זיג, אפילו כי לא זיג נמי! התם בחורתא דשריר, והלכתא: דסמידא - בין אסמיק בין לא אסמיק שריא, דחורתא - אי זיג כזווא חיורא שריא, אי לא, אסיר, דשאר קמחים - אסמיק אסור, לא אסמיק שרי. האי מולייתא: מאן דאסר, אפילו פומא לתתת, ומאן דשרי, אפילו פומא לעיל. והלכתא מולייתא שרי אפילו פומא לעיל. *אומצא ביעי ומיזרקי פליגי בה רב אחא ורבינא, *בכל התורה כולה רב אחא לחומרא ורבינא לקולא והלכתא כרבינא לקולא לבר מהני תלת דרב אחא לקולא ורבינא לחומרא והלכתא כרב אחא לקולא. האי אומצא דאסמיק: חתכיה ומלחיה אפילו לקדרה שרי, שפדיה בשפודא שרי מידב דייב, אחתיה אגומרי - פליגי בה רב אחא ורבינא: חד אסר וחד שרי: מאן דאסר מצמית צמית ומאן דשרי מישאב שאיב, והלכתא מישאב שאיב, וכן ביעי: חתכינהו ומלחינהו אפילו לקדרה שריין, תלינהו בשפודא שריין - מידב דייב, אחתינהו אגומרי - פליגי ביה רב אחא ורבינא חד אסר וחד שרי: מאן דאסר מצמית צמית ומאן דשרי מישאב שאיב, וכן מיזרקי: חתכיה ומלחיה אפילו לקדרה שרי, תלייה בשפודא בית השחיטה לתתאי שרי - מידב דאיב, אחתיה אגומרי - פליגי רב אחא ורבינא חד אסר וחד שרי: מאן דאסר מצמית צמית ומאן דשרי מישאב שאיב והלכתא מישאב שאיב. האי אומצא: דאסמיק חלייה אסיר, לא אסמיק חלייה שרי, רבינא אמר אפילו לא אסמיק נמי חלייה אסיר, אי אפשר דלית בה שורייקי דמא, אמר ליה מר בר אמימר לרב אשי: אבא מגמע ליה גמועי. איכא דאמרי רב אשי גופיה מגמע ליה גמועי אמר ליה מר בר אמימר לרב אשי: אבא האי חלא דחליט ביה חדא זימנא תו לא תאני חליט ביה, מאי שנא מחלא מתמהא דחלטינן ביה? התם איתיה לקיוהא

מידב דייבי . לפי שכשנתלה בתנור ופי בית שחיטתו למטה הדם יוצא דרך חלל הגוף שקורין פורציל"א ויוצא דרך בית שחיטה : **נאסר בישולו** . קס"ד לאחר בישולו צלי קאמר דצלי נמי קרי בישול כדכתיב בדברי הימים (ב לה) ויבשלו הפסח באש כמשפט : **דשיע** . ולא בלע ואפילו בקדירה נמי שרי ואף על גב דליכא למימר כך פולטו : **טפליה** . בעיסה שקורין פשטיד"א : **אי מעלי טפליה** . אם יש טעם יפה בלחם : **הב לי דאיכול** . וסייעתא לרבה : **בסמידא** . בעיסה של סלת ואינה נדבקת כל כך ונפרכת מאליה והדם יוצא ממנה : **דמפריר** . לשון פירורין : **ואי לאו דחזיא** . ללחם **דזיג** . (א) לשון זכוכית לבן וצלול מראה מוהל הבשר שזב בלחם : **כי זווא חיורא** . צרוף שאין בו אדמימות דם, ואי לא, לא אכל מיניה : **בחורתא** . קמח נקייה כעין שלנו שאינה סולת : **דשריר** . קשה ואינו פולט : **דסמידא** . דאמר לעיל דמיפריר : **בין אסמיק** . מוהל שבתוך הלחם בין לא אסמיק שרי שהדם ודאי יוצא ואודם זה ודאי לא דמות דם הוא : **והילכתא מולייתא שריא ואפילו פומא לעיל** . כשהיא תלויה בתנור ואע"ג דעכשיו אין נקב לצאת הדם שרי כבולעו בשר החיצון כך פולטו וחום האור שואבו : **אומצא ביעי ומיזרקי** . אומצא דאסמיק חתיכות בשר אישקנטור"א בלע"ז וכן ביצי זכר דאסמיק וכן מיזרקי אותן גידין שהן ורידין שבבית השחיטה : **פליגי בה** . כדמפרש פלוגתייהו לקמיה דהכיא אגומרי : **בכל התורה כולה** . כל היכא דחזית פלוגתייהו ואיתמר סתמא חד אמר לקולא וחד אמר לחומרא ולא פירש מי המיקל ומי המחמיר דע שרב אחא לחומרא ורבינא לקולא והלכתא בכולן כדברי המיקל : **מידב דייב** . ושפיר דמי אף במלח מעט בתורת צלי : **צמית** . ודמו נבלע בו : **שאיבי ליה** . שואבים את הדם : **חלייה** . מוהל היוצא ממנו כשחותכו לישנא אחרינא שחולטין אותו בחומץ לאחר צלייתו ודמו נכנס לתוכו : **אסמיק** (ב) **חלייה אסיר** . לא גרס הוא וחלייה ורב אחא קאמר לה דמיקל ובחלייה מודי דאסיר : **מגמע לה** . לההוא חלא : **חלא** . חומץ דחלט ביה צלי האידנא כדי להוציא דמו לא חליט ביה זימנא אחריתי לפי שאין בו כח עוד : **מתמהא** . חלא מעיקרו דחלטינן ביה:

לקיוהא

שאני לב דשיע . נראה דלכל שכן דמבחוץ הוא יותר שיע ונראה לריב"א דדוקא לגבי דם דסמיך אמרינן דשיע אבל לענין שמנונית דאיסורא לא דמפעפע ולא אמרינן שיע ולהכי גבי לב לא קתני שאוסר ואינו נאסר כדקתני *גבי כבד והתם טעמא לאו משום דשיע אלא איירי שהיא טרודה לפלוט לא בלעה ומיהו אור"י בשם ר"ת דהא דמסקינן שאני לב דשיע דיחויא בעלמא הוא וכרבה פסקינן בסמוך דמולייתא שריא :

טפלו ליה בר אווזא . פירש בקונטרס דהיינו פשטיד"א ואומר ר"ת וריב"א דלשון טפל לא משמע הכי דמשמע דהיינו טיחה כמו בנות עשירים טופלות אותן בסולת (לעיל דף מג:) ועוד דבפשטיד"א לא אמרינן כבולעו כך פולטו דחזינן דלא פלטי שמקום מושבם יבש בתנור על כן נראה דהיינו מה שרגילים לטוח בעיסה שבלילתה רכה ורגילים לעשות סביב קורקבנים ובני מעיים שמשימין אותם בשפוד וטחין סביבותן בעיסה רכה כעין פרפיי"ש:

מאן דאסר אפילו פומיה לתחת . אף על גב דאמרינן לעיל שאני בית שחיטה דמחלחל ושרי אף על גב דלא אמרינן כבולעו כך פולטו שאני התם שהחלל רחב ביותר ולא דמי לפומא דמולייתא :

וכן ביעי . פי' בקונטרס דאסמיקו ובחנם פי' כן משום דפירש רבינו חננאל דאיכא עלייהו קרמא דאסור משום דמא כדאמרינן בגיד הנשה (חולין צג:) ה' קרמי הוו דביעי כו' משום דמא :

אסמיק חלייה אסור . פירש בקונטרס מוהל היוצא ממנו כשחותכו ולא גרסינן הוא וחלייה וקשה לר"י דהיכי דמי אי נמלח בשר כל צרכו אף המוהל מותר דלא גרע ממלחיה דאמרינן לעיל דאפילו לקדירה שפיר דמי אי לא נמלח כל צרכו אמאי בשר מותר, מדלא גרים הוא משמע דבעי למימר דבשר שרי ותימה למה יהא מותר, אע"ג דדם האברים שרי, היכא דאסמיק אסור דהא איבעיא דמ"ד גומרי מצמית למתי אסור, על כרחיך צריכין לחלק דאסיר משום דאסמיק, וע"י חתיכה אי אפשר שיהא יוצא כולו, ועוד מדמייתי בסמוך האי חלא דחליט חדא זימנא מכלל דעד השתא איירי בחלא ממש, ולשון אחר שפירש חלא שחולטים אותו בו אחר צלייתו והוא נכנס לתוכו קשה דאית לן למימר דאי חלייה אסור איהו נמי אסור כדמסקינן בכל הבשר (שם קיא:) גבי כבד שהבאתי למעלה, ועוד דהתם משמע שהחלא מצמית ולא מפליט. ונראה לר"י כמו שפירש ריב"א בשם ר"ת דבבשר חי איירי ומנהג הוא כשנותנים בשר חי לתוך החומץ ואינו שוהה בתוכו לא מפליט מידי ונבלע הדם בתוך הבשר והכל מותר דלכתי לא פירש הדם, וכי שוהה בתוכו עד דאסמיק נעקר ממנו הדם ונפלט לתוכו והיינו דקאמר אומצא דאסמיק שנשתהה בחומץ עד דאסמיק הוא וחלייה אסור אבל אי לא אסמיק שרי, והא דכל הבשר בדלא אישתהי ורבינא כי לא אסמיק נמי חלייה אסיר סבירא ליה אפילו לא אישתהי בגו חלא אלא פורתא הוא נפלט מחמת השורייקי מיהו לא כ"כ שתהא הבשר נאסר בפליטה מועטת כזו ורב אשי מגמע גמועי כמסקנא דכל הבשר דחלייה נמי שרי :

וגרפו

עין משפט נר מצוה

ה א מיי' פ"ו מהל' מאכלות אסורות הלכ' ו סמג לאוין קלז טור ש"ע י"ד סי' עג ס"א :

[תרומות פ"י מ"א] :

ו ב מיי' שם הלכה יט סמג שם טוש"ע י"ד סי' עח ס"א :

ז ג מיי' שם הלכה יז סמג שם טוש"ע י"ד סי' עו ס"א :

ח ד מיי' שם הלכה יב סמג שם טוש"ע י"ד סי' ס"ה ס"א וסעיף ד וסימן כז סעיף ד :

ט ה מיי' שם הלכה יג סמג שם טוש"ע י"ד סי' סז ס"ב :

י ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו :

רבינו חננאל

ואתינן לסיועי' ממתני' דתני נותן את כרעיו ואת בני מעיו לתוכו ודחי' שאני התם כיון דמחלחל בית השחיטה מידב דאיב ולא בלע ואתינן נמי לסיוע מהא דתנן הלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו קורעו לאחר בישולו ומותר ודחי' שאני לב דשיע כלומר הלב סתום הוא ואינו פולט הדם שבתוכו הלכך כי קרע ליה מאחר בישולו מוצאו בתוכו ומשליכו ומותר · וגרסי' בכריתות פ' דם שחיטה בבהמה אמר רבי זירא אמר רב לא שנו הלב קורעו לאחר בשולו ומותר אלא בלב עוף הואיל ואין בו דם כזית אבל לב בהמה דיש בו כזית אסור וחייבין עליו כרת · וקאמר רב בדם דאתי בלב מבחוץ דאמר רבי זירא אמר רב בשעה שהנשמה יוצאה משרף כלומר מנמע כדגרסינן בקיבת עולה כהן שדעתו יפה שורפה חיה : ואמרינן איני דמלייתא שריא דאמרי' כבולעו כך פולטו והא רבין פי' שם חכם טפל בר גוזלא לרב ואמר ליה אי מעלי טפלאיה הב לי ואיכול ודחי' התם בסמידי דאיפרר מלשון פירורין, והא רב איקלע לבי ריש גלותא וטפלו ליה בר אווא ואמר אי לאו דחזיתיה דזיג כי זוגא חיורא לא אכלה ואי ס"ד אמרי' כבולעו כך פולטו מאי אריא זיג אפילו לא זיג נמי ושני' התם בחיורתא דקריר הלכך דסמידא בין אסמיק בין לא אסמיק שרי · דחיורתא זיג שרי לא זיג אלא יש בו אדמומית אסור · שאר קמחי אסמיק אסור לא אסמיק שרי והא מליתא שריא ואפילו פומא לתתת אמרי מידב דאיב והילכתא מליתא שריא ואפילו פומא לעיל ודוקא צלו כעין הפסח בתנור אבל שליק לא : **אומצא** ביעי ומזרקא פליגי בה רב אחא ורבינא בכל התורה כולה וכו' אומצא דאסמיק פי' חתיכה של בשר שהאדימה חתכיה ומלחיה אפילו לבשלה בקדרה מותר שפדי בשפודא מידב דאיב אחתיה אגומריה מישב שאיב וכן הלכה' ביעי פי' ביצים בקרמיהו חתכינהו ומלחינהו אפילו לקדרה שריאן · חתכנהו ותלנהו בשפודא שריא דמידב דאיבן · אחתינהו אגומרי הילכתא מישב שאיבן ושרו מזרקי חתכינה בדופקא ומלחינהו אפי' לקדרה שריאן תלנהו בשפודא בית שחיטה לתתאי מידב דאיבן ושרו · האי אומצא אסמיק הוא וחליה אסור לא אסמיק הוא וחליה שרי : **אמר** מר בר אמימר אבא חלה דהוה חליט חדא זימנא לא הוה חליט ביה זימנא אחרינא ומאי שנא מחלא תמרא

התם

מסורת הש"ס

חולין קט. [כריתות כב:]

חולין נג:

[וז"ל הערוך ערך סמד פי' ר"ח מלשון פירורין ולא שונין זה לזה כדלי"א מלשון ויפרדו]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אי לאו דחזיא ללחם דזיג כי זווא חיורא לשון זכוכית וכו' שזב בלחם לצרוף שאין בו כנ"ל והד"א: (ב) ד"ה אסמיק וכו' דרב אחא:

גליון הש"ס

גמ' שאני לב דשיע · מלשון הכתוב (יחזקאל טז) לא רוחצת למשעי:

נושא מבנה

3 דוגמאות של בשר שצריך להוציא ממנו דם בטעמות מח' בין ר' אחא לרבינא

נושא

דיני אומצא אסמיק חלייה